

AKADEMIA MUZYCZNA IM. IGNACEGO JANA PADEREWSKIEGO W POZNANIU

Przedmiot	Historia muzyki	Punkty ECTS	7
Koordynator przedmiotu	Prof. AMP dr hab. Mikołaj Rykowski	Ilość godzin	150
Wydział	Wydział Kompozycji, Dyrygentury, Wokalistyki, Teorii Muzyki i Edukacji Muzycznej	Rodzaj zajęć	wykład
Institut	Kompozycji i Teorii Muzyki	Forma studiów	stacjonarne
Kierunek	Kompozycja i teoria muzyki	Profil studiów	ogólnoakademicki
Specjalność	wszystkie	Język	polski/angielski
Poziom studiów	I stopień	Status przedmiotu	obowiązkowy

UMIEJSCOWIENIE W PLANIE STUDIÓW (ilość godzin, forma zaliczenia, ECTS)

Semestr I	30 godzin, kolokwium, 1 ECTS	Semestr II	30 godzin, kolokwium, 1 ECTS
Semestr III	30 godzin, kolokwium, 1 ECTS	Semestr IV	30 godzin, egzamin, 2 ECTS
Semestr V	30 godzin, egzamin, 2 ECTS	Semestr VI	

Prowadzący zajęcia	Prof. AMP dr hab. Mikołaj Rykowski , mgr Maria Majewska-Mocek
Cele i założenia przedmiotu	Po zakończeniu kursu historii muzyki powszechnej student posiada usystematyzowaną wiedzę na temat omawianych epok muzycznych i ich uwarunkowań: zarówno społeczno-historycznych jak i estetycznych. Ponadto, zna twórczość i podstawowe fakty z życia kompozytorów. Student/ka potrafi rozróżniać i charakteryzować style, nurty, kierunki i techniki kompozytorskie charakterystyczne w omawianych epokach muzycznych.
Wymagania wstępne	Student powinien posiadać umiejętności w zakresie ogólnego rozpoznawania form i gatunków muzycznych oraz wiedzieć do jakich epok historycznych przyporządkować twórczość konkretnych kompozytorów. Niezbędna jest także znajomość terminologii muzycznej potrzebnej do właściwego opisu zjawisk muzycznych i podstawowe wiadomości z zakresu kultury europejskiej.

TREŚCI PROGRAMOWE PRZEDMIOTU
Semestr I

Starożytność:

- Muzyka w życiu starożytnych Greków (Okoliczności uprawiania muzyki, muzyka w mitach, instrumentarium.)
- Systemy muzyczne w Starożytnej Grecji.
- Myśl estetyczna – (Pitagoras, Damon, Platon, Arystoteles).

Średniowiecze:

- Chorał gregoriański - śpiew liturgiczny Kościoła Zachodniego (kształtowanie się liturgii i śpiewu chrześcijańskiego, organizacja czasu w liturgii rzymskiej, księgi)
- Gatunki: Tropy, sekwencje, dramat liturgiczny.
- Rozwój wielogłosowości (organum, polifonia szkoły Notre Dame, polifonia religijna i świecka epoki Ars Antiqua).
- Ars nova we Francji (technika kompozytorska, cechy kompozycji)
- Pieśń średniowieczna (Trubadurzy, Truwerzy, Minnesingerzy, Meistersingerzy)
- Muzyka włoskiego trecenta

Renesans:

- Znaczenie terminu renesans, pojęcie renesansu w historiografii muzycznej, periodyzacja, cechy stylistyczne
- Muzyka angielska i burgundzka I połowy XV w.
- Muzyka franko-flamandzka XV i XVI w.
- Klasycy polifonii
- Przemiany stylistyczne na gruncie późnego madrygału renesansowego.

Semestr II

Barok:

- Periodyzacja, problematyka związana z przełomem renesansowo barokowym.
- *Dramma per musica* jako wskrzeszenie antycznej idei dramatu. Działalność i program Cameraty Florenckiej.
- Twórczość Claudia Monteverdiego (opery, madrygały, nieszpory)
- Przemiany stylu operowego (szkoła wenecka)
- Szkoła neapolitańska jako operowe status quo (zakres znaczenia terminu, ośrodki, twórcy),
- Twórczość operowa J.F. Haendla (charakterystyka twórczości, rola afektu jako czynnika konstrukcyjnego)
- Oratorium (geneza, charakterystyka gatunku, rozwój)
- Kształtowanie się gatunków muzyki instrumentalnej we wczesnym baroku
- Forma i faktura instrumentalnej muzyki barokowej
- Gatunek Pasji i jego realizacja w twórczości J. S. Bacha

Semestr III

„Więcej światła”! – klasycyzm muzyczny w epoce Oświecenia

definicja pojęcia klasycyzm muzyczny;

kontekst społeczny („wiek rozumu”);

pojęcia: Empfindsamer Still (przedstawiciele), Sturm und Drang (cechy, przedstawiciele), fugato;

cechy instrumentacji klasycznej (struktura orkiestry klasycznej – wpływ rezygnacji z basso continuo na instrumentację)

Sonata, czego od mnie chcesz? - o sonacie w twórczości kompozytorów XVIII wieku

definicja pojęcia sonaty - rys historyczny

sonata w klasycyzmie (allegro sonatowe – forma binarna i ternarna);

zdefiniuj pojęcie styl galant;

dojrzała forma sonatowa – przykłady.

Czy symfonia może zbawić świat? – od sinfonii ku...Odzie do radości

symfonia a sinfonia (rys historyczny, przedstawiciele, ewolucja formy);

szkoła mannheimska (styl, przedstawiciele);

symfonie w twórczości klasyków wiedeńskich.

„Komedia skończona” - o reformie teatru operowego Christoph'a Willibalda Glucka.

„Co z tym barokiem”? – teoria afektów w XVIII wieku

co to jest teoria afektów?;

co to są figury retoryczne? (wymień grupy i podaj przykłady figur w muzyce).

Moją muzykę rozumie cały świat” – między uniwersalizmem a geniuszem twórczości Józefa Haydna.

twórczość Haydna a najważniejsze fakty z życia kompozytora (perioodyzacja);

ewolucja idei kameralistyki w kwartetach smyczkowych Haydna (cechy kwartetów z różnych faz rozwojowych twórczości „Papy Haydna”)

A jak Amadeusz – charakterystyka twórczości operowej Wolfganga Amadeusza Mozarta

twórczość Mozarta a jego droga zawodowa (perioodyzacja – do okresu „wiedeńskiego” i od tegoż, podaj cechy);

najważniejsze osiągnięcia operowe (akcja dramatyczna, tematyka, współczynniki muzyczne dzieła operowego wobec problematyki popisu i

pogłębionego wyrazu dramatycznego)

Koncert w epoce klasycyzmu

od formy ritornelowej do koncertu klasycznego.

O twórczości religijnej w epoce klasycyzmu (msza, oratorium)

Semestr IV

Romantyzm - ogólna charakterystyka epoki

ogólna charakterystyka;

estetyka romantyzmu: główne nurty: programowość kontra muzyka absolutna, szkoły narodowe, miniatura muzyczna, dźwięk – wspólny mianownik;

korespondencja sztuk.

Idiomatyka pieśni romantycznej – Schubert, Schumann, Brahms, Mahler, Chopin.

- dlaczego pieśń?
- ogólne cechy pieśni;
- pieśni Schuberta i Schumanna.
- pieśni Chopina

Muzyka programowa – Berlioz, Liszt.

muzyka programowa definicja;

„muzyczne atrybuty programowości” (Motywy przewodnie, instrumenty w funkcji atrybutów programowości, cytaty muzyczne i stylizacje);

programowość według Berlioza i Liszta, Karłowicza

Opera w XIX wieku (Bellini, Donizetti, Verdi i Rossini).

cechy twórczości operowej Rossiniego (tradycja włoska, Grand Opera, recitativo secco-acompagnato);

fazy rozwoju opery włoskiej Bellini, Donizetti, Verdi

Miniatura instrumentalna w XIX-wiecznej kulturze muzycznej

składniki estetyczne (styl brillant, programowość, symfonizacja faktury, kolorystyka (styl wyrafinowanej kolorystyki);

wpływ pieśni;

Requiem – Mozart, Berlioz, Verdi, Dvořák, Brahms.

nurt cecyliński (Wacław Gieburowski, Józef Surzyński);

Dramat muzyczny Ryszarda Wagnera

Wirtuozeria instrumentalna a styl narodowy (Chopin, Zarębski)

Koncert w epoce romantyzmu

Szkoły narodowe (kategoria muzyki narodowej)

Semestr V

- Ekspresjonizm i transformacje XIX-wiecznej tonalności
- Wiedeński Krąg Schoenberga. Idiom dwunastotonowy
- Symbolizm i impresjonizm we Francji
- Narodziny i rozwój neoklasycyzmu
- Utwory Strawińskiego z rosyjskiego okresu twórczości
- Muzyka czasów wojny i zniewolenia
- Serializm totalny w Europie
- Awangarda lat sześćdziesiątych
- Muzyka konkretna i muzyka elektroniczna
- Przypadek, improwizacja, forma otwarta i minimalizm

	Kod efektu uczenia się	EFEKTY UCZENIA SIĘ	Charakterystyka	
			II stopnia PRK	I stopnia PRK
W	KTM1_W04	Posiada uporządkowaną wiedzę o twórczości muzycznej w perspektywie historycznej, stylistycznej i systematycznej, odpowiednią dla studiowanego kierunku	P6S_WG	P6U_W
	KTM1_W03	Posiada świadomość kompleksowej i kontekstualnej natury twórczości muzycznej i jej historycznej zmienności	P6S_WG	P6U_W
U	KTM1_U02	Posiada umiejętności rozpoznawania repertuaru związanego ze studiowanym kierunkiem studiów i specjalnością; ma doświadczenie w tworzeniu, analizowaniu repertuaru w różnych stylach	P6S_UW	P6U_U
	KTM1_U06	Posiada podstawowe umiejętności w zakresie oceny dzieła muzycznego	P6S_UW P6S_UK	P6U_U
K	KTM1_K01	Gromadzenie, analizowanie i interpretowanie potrzebnych informacji	P6S_KK	P6U_K
	KTM1_K02	Realizowanie własnych koncepcji i działań artystycznych opartych na zróżnicowanej stylistyce – wynikających z wiedzy i wyobraźni twórczej	P6S_KK	P6U_K

METODY KSZTAŁCENIA

wykład, praca z tekstem i dyskusja, analiza (studium) przypadków, rozwiązywanie zadań, rozwiązywanie zadań artystycznych, praca indywidualna, praca w grupach, prezentacja nagrań CD i DVD, aktywizacja („burza mózgów”, metoda „śniegowej kuli”, konstruowanie „map umysłu”), uczenie się w oparciu o problem (PBL), sesje rozwiązywania problemu, **kształcenie zdalne**, pytania testowe typu MCQ, MRQ

METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Wymagania końcowe – zaliczenie roku, forma oceny	Kod efektu uczenia się
Egzamin pisemny (pytania MCQ, MRQ)	KTM1_W04, KTM1_W03, KTM1_U06
kolokwium pisemne (pytania testowe MCQ, MRQ)	KTM1_W04, KTM1_W03, KTM1_U06

FORMA I WARUNKI ZALICZENIA PRZEDMIOTU

Warunki zaliczenia	Zaliczenie przedmiotu uwarunkowane jest uczęszczaniem na zajęcia (kontrola obecności), osiągnięciem wszystkich założonych efektów kształcenia (w minimalnym akceptowalnym stopniu – w wysokości powyżej 50%). Zdanie testu słuchowego.
Warunki egzaminu	Warunkiem przystąpienia do egzaminu lub kolokwium (test słuchowy) jest uzyskanie zaliczenia z przedmiotu. Warunkiem zdania egzaminu lub kolokwium jest uzyskanie minimum 11 punktów. Ocena wyrażana jest w skali od 1 do 25 pkt. obowiązującej w AM w Poznaniu.

NAKŁAD PRACY STUDENTA	Ilość godzin	Punkty ECTS
Godziny realizowane przy udziale nauczyciela akademickiego <i>(zajęcia dydaktyczne, konsultacje)</i>	150	7
Ilość godzin samodzielnej pracy studenta <i>(przygotowanie się do: zajęć, kolokwium, egzaminu, prezentacji, koncertu)</i>	300	

Literatura podstawowa

Michels U. *Atlas Muzyki*, t. 1, t. 2 Prószyński i S-ka, 2000

Starożytność:

- Landels J. G., *Muzyka starożytnej Grecji i Rzymu.*, przeł. M. Kaziński, Homini, Kraków 2003.
- Fubini E., *Historia estetyki muzycznej*, Kraków, 1997.

Sredniowiecze:

- Dobrzańska-Fabiańska Z., *Polifonia średniowiecza*, Musica Iagiellonica, Kraków 2000.
- Hinz E., *Chorał gregoriański*, Bernardinum, Pelplin 2007.
- John Harper: *Formy i układ liturgii zachodniej od X do XVIII w.*, Kraków 1998.
- Romanowiczowi Z., *Wstęp w: Brewiarz miłości: antologia liryki staroprowansalskiej*, Ossolineum, Wrocław 1963.

Renesans:

- Elders W., *Composers of the low countries*, przeł. G. Dixon, Clarendon Press, Oxford 1991.
- Feicht H., *Polifonia renesansu*, Kraków 1976.
- Reese G., *Music in the Renaissance*, Nowy Jork 1954.
- Taruskin R., *The Oxford history of western music*, t. 1, Nowy Jork 2005.

Barok:

- Bukofzer M., *Muzyka w epoce baroku*. Warszawa 1970.
- Hutchings A., *The Baroque Concerto*, Londyn 1961.
- Obniska E., *Claudio Monteverdi. Życie i twórczość*, Gdańsk 1993.
- Smither H., *History of Oratorio*, t 1. i 2., Chapel Hill 1987.
- Szwejkowski Z. *Historia muzyki w XVII wieku. Muzyka we Włoszech. III Madrygał wielogłosowy* (współautorzy: Anna Szwejkowska, Aleksandra Patalas, Zofia Fabiańska, Piotr Wilk), Kraków 2001.
- Szwejkowski Z., *Historia muzyki w XVII wieku. Muzyka we Włoszech. I Pierwsze zmiany* (współautorzy: Anna Szwejkowska, Aleksandra Patalas) Kraków 2000.
- Szwejkowski Z., *Historia muzyki w XVII wieku. Muzyka we Włoszech. II Technika polichóralna* (współ-autorzy: Anna Szwejkowska, Aleksandra Patalas) Kraków 2000.
- Szwejkowski Z., *Historia muzyki w XVII wieku. Muzyka we Włoszech. V Dramma per musica I* (współautorzy: Anna Szwejkowska, Aleksandra Patalas, Zofia Fabiańska) Kraków 2007.

Klasycyzm

- Blume Friedrich (red.). (1949-1956). Encyklopedia: Die Musik in Geschichte und Gegenwart. Kassel: Bärenreiter.
- Chomiński, Józef (1990). Historia muzyki, t. 2, Kraków: PWM.
- Michels, U. (2003). Atlas muzyki, t. 2. Warszawa.
- Poniatowska Irena, Muzyka fortepianowa i pianistyka w wieku XIX, Warszawa 1991
- Pocij Bohdan, Mahler. Idea, dźwięk, forma, Kraków 1992
- Sadie, Stanley (red.). (2001). The New Grove Dictionary of Music and Musicians. London: Macmillan Publishers. New York: Grove's Dictionaries. (dostępna także wersja on-line)
- Dahlhaus Carl (1988). Idea muzyki absolutnej i inne studia. Kraków: PWM.
- Fubini Enrico (1997). Historia estetyki muzycznej. Kraków: Musica Iagellonica.
- Pocij Bohdan (2006). Z perspektywy muzyki. Wybór szkiców. Warszawa: Biblioteka „Więzi”.
- Irena Poniatowska, Muzyka fortepianowa i pianistyka XIX wieku, Warszawa 1991.
- Tomaszewski Mieczysław (2005). Chopin – człowiek, dzieło rezonans. Polskie Wydawnictwo Muzyczne.

Romantyzm:

- Blume Friedrich (red.). (1949-1956). Encyklopedia: Die Musik in Geschichte und Gegenwart. Kassel: Bärenreiter.
- Chomiński, Józef (1990). Historia muzyki, t. 2, Kraków: PWM.
- Einstein Alfred, Muzyka w epoce romantyzmu, Kraków 1983.
- Goliński Ryszard Daniel, Muzyka programowa XIX wieku. Idea i interpretacja, Poznań 1998.
- Jarociński Stefan, Ideologie romantyczne, Kraków 1979.
- Lissa Zofia, Romantyzm w muzyce: definicja, kryteria, periodyzacja. (W:), Szkice z estetyki muzycznej, Kraków 1965.
- Michels, U. (2003). Atlas muzyki, t. 2. Warszawa.
- Poniatowska Irena, Muzyka fortepianowa i pianistyka w wieku XIX, Warszawa 1991
- Pocij Bohdan, Mahler. Idea, dźwięk, forma, Kraków 1992
- Sadie, Stanley (red.). (2001). The New Grove Dictionary of Music and Musicians. London: Macmillan Publishers. New York: Grove's Dictionaries. (dostępna także wersja on-line)
- Samson, J. (red.). (2001). The Cambridge History of Nineteenth-Century Music. Cambridge: Cambridge University Press.
- Tomaszewski Mieczysław, Studia nad pieśnią romantyczną, Kraków 1997
- Polony Leszek, Poetyka muzyczna Mieczysława Karłowicza, (rozdz. I), Kraków 1986
- Henryk Wieniawski. Composer and virtuoso in the musical culture of the XIX and XX centuries, red. Jan Stęszewski, Poznań 2001.
- Dahlhaus Carl (1988). Idea muzyki absolutnej i inne studia. Kraków: PWM.
- Fubini Enrico (1997). Historia estetyki muzycznej. Kraków: Musica Iagellonica.
- Pocij Bohdan (2006). Z perspektywy muzyki. Wybór szkiców. Warszawa: Biblioteka „Więzi”.
- Irena Poniatowska, Muzyka fortepianowa i pianistyka XIX wieku, Warszawa 1991.
- Tomaszewski Mieczysław (2005). Chopin – człowiek, dzieło rezonans. Polskie Wydawnictwo Muzyczne.

XX wiek:

- Antokoletz E., Muzyka XX wieku, Poznań, 2009.
- Ross A., Reszta jest hałasem, PIW, 2011.
- Jarzębska A., Spór o piękno muzyki. Wprowadzenie do kultury muzycznej XX wieku, Wrocław 2004.

Literatura uzupełniająca

- West M. L., Muzyka starożytnej Grecji, przeł. A. Maciejewska, M. Kaziński, Homini, Kraków 2003.
- David Hiley: Western Plainchant: a Handbook, Oxford 1993.
- Gustave Reese: Music in the Middle Ages, New York.
- Dobrzańska-Fabiańska Z., *Izorytmiczna koncepcja dzieła muzycznego : epoka Notre Dame, Ars antiqua-Ars nova-Ars subtilior, epoka burgundzka*, PWM, Kraków 1988.
- Richard Hoppin: Medieval Music, New York-London 1978.
- Matusiak Błażej. Hildegarda z Bingen. Teologia Muzyki, 2003.
- Atlas A. W., *Anthology of Renaissance Music*, Nowy Jork 1998.
- Atlas A. W., *Renaissance Music*, Nowy Jork 1998.
- Einstein A., *The Italian Madrigal*, Nowy Jork 1949.
- Elders W., *Symbolic Scores : Studies in the Music of the Renaissance*, Leiden 1994.
- Szwejkowski Z., *Między sztuką a ekspresją. 1 Florencja* (współautor: Anna Szwejkowska) Kraków 1992.
- Szwejkowski Z., *Między sztuką a ekspresją. 2 Rzym* (współautor: Anna Szwejkowska) Kraków 1994.
- Szwejkowska A. *Wenecki Teatr Modny*, Kraków 1981.
- Mianowski J. Afekt w operach Mozarta i Rossiniego, Rhythmos 2004, s. 21- 103.
- Kisiel A., Koncepcja retoryczna "Pasji według św. Mateusza" Jana Sebastiana Bacha : próba rekonstrukcji procesu przygotowania oracji muzycznej, Poznań 2005.
- Monteverdi Claudio, *Madrigali Guerrieri et Amadori* (Wenecja 1638). Przedmowa, tłum. Joanna Turska, „Canor” 1993, nr 4 (7).
- Monteverdi Claudio, *Scherzi musicali* (Wenecja, 1607). Przedmowa do V księgi madrygałów wraz z objaśnieniami jego brata G. C. Monteverdiego, przeł. Joanna Turska, „Canor” 1993, nr 4 (7)....
- Marcin Borchardt, *Awangarda muzyki końca XX wieku, Przewodnik dla początkujących*. Tom 1, Gdańsk 2014.
- Eksteins M., Święto wiosny. Wielka wojna i narodziny nowego wieku, tłum. Krystyna Rabińska, Warszawa 1996.
- Literatura na świecie, nr 01-02/1996 (numer poświęcony twórczości Cage'a)
- Wybrane artykuły z czasopisma „Res Facta Nova” oraz „Glissando”
- Dybowski Stanisław, Słownik pianistów polskich, Warszawa 2003
- Z dziejów polskiej kultury muzycznej, tom 2: Od Oświecenia do Młodej Polski, red. S. Łobaczewska, Kraków 1966
- Beethoven. Studia i interpretacje, Kraków 2000

- Charles Rosen, Styl klasyczny, przekład R. Augustyn, Gdańsk 2011 [The Classical Style: Haydn, Mozart, Beethoven, New York 1971]
- Einstein A., Muzyka w epoce romantyzmu, Kraków 1983
- Mozart. Człowiek i dzieło, Kraków 1975.
- Jarosław Mianowski, Afekt w operach Mozarta i Rossiniego, Poznań 2004
- Alina Mądry, Carl Philipp Emanuel Bach Estetyka – stylistyka – dzieło, Poznań 2003.
- Karl Geiringer, Haydn, tłum. Ewa Gabryś, Kraków 1985.
- Stefania Łobaczewska, Beethoven, Kraków 1983.
- Wolfgang Amadeusz Mozart-Listy, Wybór, przekład, komentarze, kalendarium, indeksy - Ireneusz Dembowski, Warszawa 1991.
- Danuta Szlagowska, Muzyka baroku, Gdańsk 1998.
- Michel Thomas Roleder, A History of the concerto, Oregon 1994.
- Jasińska Danuta, Styl brillant a muzyka Chopina, Poznań 1995
- Goliańek Ryszard, Dzieła muzyczne Juliusza Zarębskiego. Chronologiczny katalog tematyczny, Kraków 2002
- Dybowski Stanisław, Słownik pianistów polskich, Warszawa 2003
- Z dziejów polskiej kultury muzycznej, tom 2: Od Oświecenia do Młodej Polski, red. S. Łobaczewska, Kraków 1966
- Dziębowska Elżbieta, O polskiej szkole narodowej, (w:) Szkice o kulturze muzycznej XIX wieku, t. 1, Warszawa 1971

Biblioteki wirtualne i zasoby on-line (opcjonalnie)

<https://www.oxfordmusiconline.com/grovemusic>

<http://web.b.ebscohost.com/ehost/search/basic?vid=1&sid=7314adc0-7d43-4e72-9e61-23785e76b4e0%40sessionmgr103> [RILM]

<https://www.bn.org.pl/uslugi/centrum-kompetencji/udostepnianie-zbiorow-cyfrowych/polona>

<https://www.wbc.poznan.pl/dlibra>

<https://archive.org/>

<https://www.bn.org.pl/>